

Foto: Mårten Svensson

Samordna övergödning- och klimatarbetet

24 mars 2017

Det finns stora samordningsvinster mellan åtgärder för att minska läckage av kväve och fosfor till vatten och att minska ammoniak till luft samt att minska klimatgasutsläpp. Men mer åtgärder behövs och alla gårdar i Norge borde göra en hydrologisk riskplan. Det föreslår forskare i en ny rapport.

Norge är inte med i EU men genomför ändå en stor del av EUs miljöpolitik. I en ny rapport från norska forskare slås fast att Norge, liksom länderna i EU, har långt kvar för att nå målen i vattendirektivet. Norge behöver dessutom minska ammoniakutsläppen med 13 procent och det berör mest lantbruket. Till och med 2030 ska klimatgasutsläppen ha minskat med 40 procent jämfört med 1990. Det är viktigt att åtgärder samordnas för att ge samtidig nytta för flera miljöområden. Därför har ett stort antal miljöåtgärder gått igenom och dess effekt på övergödning, klimat, ammoniak och biologi beskrivits. Nedan finns exempel på vad som skrivs och på nya åtgärder som föreslås.

Nettoeffekten av täckdikning

Täckdikning minskar risken för ytavrinning, erosion och fosforförluster och minskar således övergödningen. Men om den görs på fält där det inte sker erosion, exempelvis för att de är helt platta, kan ingen effekt på fosforförluster tillskrivas. Och det finns risk för ökat läckage av jordpartiklar de första åren före jorden i markprofilen har satt sig skriver forskarna. För kväve kan

täckdikning ge djupare rotsystem som förbättrar växtens kväveutnyttjande och minskar utlakningen. Å andra sidan skriver de att genom att det finns rör ökar kväveutflödet till vatten om kväveöverskottet i marken skulle vara oförändrat. När det gäller täckdikning och klimat har de i Norge mätt upp 10 - 20 gånger mer lustgasavgång från odling av spannmål på fält som är blöta jämfört med fält som är väl-dränerade och höga skördar gynnar kolinlagringen. Sammantaget är man positiv till täckdikning som en miljöåtgärd och bidrag för utförande ges av kommunerna.

Gödslingsplan och gårdsbalans för växtnäring

I Norge är det obligatoriskt att göra en årlig gödslingsplan om man ska få tillgång till Norges nationella motsvarighet till EU:s gårdsstöd. Till grund för gödslingsplanen ska det finnas en markkartering som inte får vara äldre än åtta år. Utöver gödslingsplanen föreslås att växtnäringsbalans för gården borde beräknas. Det liknar i så fall till stor del det som sker i Sverige.

Hydrologisk riskplan

Forskarna föreslår att varje gård bör upprätta en hydrologisk riskplan. På en sådan skulle platser på fälten där jorderosion sker markeras. Det är platser där en skyddszon skulle göra nytta eller där annat sätt att bearbeta jorden kan behövas för att minska erosion. Ställen där översvämning sker är ett annat viktigt område att markera. Liknande kartor görs av lantbrukare i England där också egna och grannars dricksvattenbrunnar markeras för att påminna om att hålla skyddsavstånd.

Text: Markus Hoffmann

Källa: [Synergier av miljötakt i jordbruket - Klimagassutslipp, klimatilpassing, vannforvaltning og luftforurensninger i norsk jordbruk](#)

Sidan uppdaterades 2017-03-24 av Sofie Logardt

- Dela på Facebook
- Dela på Twitter
- Dela på LinkedIn

[Skriv ut](#)

Relaterade nyheter

- **Mullhalten ökar i svensk åkermark**

09 juni 2015 - Under de två senaste decennierna har svensk åkermark fungera..

- **Staten vill öka täckdikningen - i Norge**

08 januari 2014 - För att få fart på anläggningen av både öppna diken och täck..

- **För dyrt och svårt för finska bönder att klara miljömål**

17 december 2013 - De lägst hängande frukterna är redan plockade och inte ens d..

- **Se hur ditt län påverkas av klimatförändringarna**

12 november 2013 - I september lanserade SMHI en ny webbtjänst som visar hur kl..

- **Mindre lustgas från väl dränerat fält**

25 oktober 2013 - För att hålla nere lustgasutsläpp från åkermark är det vikti..

Kontakt

Redaktör för nyhetsbrevet

[Sofie Logardt](#)

040-41 52 84

Greppa Näringen är ett samarbete mellan [Jordbruksverket](#), [LRF](#) och [länsstyrelserna](#).

